TCMB Makroihtiyati Çerçeve Düzenlemesi: Uzun Vadeli Yükümlülük Zorunlu Karşılıklarına TL Faiz Ödemesi ve Kredi Büyüme Sınırları Güncellemesi

Mustafa Çelik

Vergi Danışmanı

Tarih: 12.11.2026

Kısa Cevap

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayımlanan **2026-49 sayılı Basın Duyurusu** ile; makrofinansal istikrarı güçlendirmek ve parasal aktarım mekanizmasını desteklemek amacıyla zorunlu karşılık ve kredi büyüme politikalarında iki temel değişikliğe gidilmiştir. Düzenleme kapsamında; **bankaların ve finansman şirketlerinin 1 yıldan uzun vadeli Türk lirası ve yabancı para cinsinden mevduat dışı yükümlülükleri için tesis ettikleri zorunlu karşılıklara Türk lirası cinsinden faiz/telafi ödemesi yapılması** kararlaştırılmış, ayrıca **kredi büyüme sınırları** yeniden belirlenmiştir.

Düzenlemenin ve Basın Duyurusunun Kapsamı

1211 sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu ve Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ çerçevesinde yayımlanan TCMB duyurusunun öne çıkan yapısal unsurları şunlardır:

- **1 Yıldan Uzun Vadeli Mevduat Dışı Yükümlülüklere TL Faiz/Telafi Desteği:**Bankaların ve finansman şirketlerinin bilanço vadelerini uzatmalarını teşvik etmek amacıyla; **1 yıldan uzun vadeli** gerek Türk lirası gerekse yabancı para cinsinden mevduat dışı kaynakları (ihraç edilen tahvil/bonolar, yurt dışı sendikasyon ve seküritizasyon kredileri vb.) için TCMB nezdinde tesis ettikleri zorunlu karşılıklara **Türk lirası cinsinden faiz/telafi ödemesi** yapılması uygulamasına geçilmiştir.
- **Kredi Büyüme Sınırlarının Revize Edilmesi:**Enflasyonla mücadele ve iç talep dengelenmesi hedefleri doğrultusunda, bankalar ve finansman şirketleri için uygulanan aylık kredi büyüme sınırlarında (ticari krediler ve tüketici kredileri alt kırılımları dahil) güncelleme yapılmıştır. Belirlenen büyüme sınırlarını aşan kuruluşlar için ilave zorunlu karşılık bloke tesisi yaptırımları

devam etmektedir.

- **Parasal Aktarım Mekanizmasının Desteklenmesi:**Düzenleme ile finansal kuruluşların uzun vadeli yurt dışı borçlanma ve sermaye piyasası ihraç maliyetlerinin dengelenmesi, TL likidite yönetiminin etkinleştirilmesi ve kredi arzının selektif alanlara yönlendirilmesi amaçlanmaktadır.

Kimler Etkileniyor?

TCMB'nin 2026-49 sayılı Basın Duyurusu kapsamındaki makroihtiyati değişikliklerden doğrudan etkilenen taraflar:

- Türkiye'de faaliyet gösteren mevduat bankaları, katılım bankaları ile kalkınma ve yatırım bankaları
- 6361 sayılı Kanun kapsamında faaliyet gösteren finansman şirketleri
- Uzun vadeli tahvil/bono ihracı yapan veya yurt dışından 1 yıldan uzun vadeli kredi temin eden finansal kuruluşların Hazine ve Aktif-Pasif Yönetimi (ALM) birimleri
- Ticari ve bireysel kredi kullanan reel sektör işletmeleri ile mali süreçleri yöneten CFO'lar, SMMM'ler ve YMM'ler

Makroihtiyati Düzenleme Karşılaştırma Matriksi

Politika Aracı / Konu	Önceki Uygulama	Yeni TCMB Düzenlemesi (DUY2026-49)
1 Yıldan Uzun Vadeli Mevduat Dışı ZK	Mevduat dışı uzun vadeli yükümlülüklerde sınırlı/farklılaşan nema	**Hem TL hem YP 1 yıldan uzun vadeli mevduat dışı ZK'lara TL faiz/telafi ödemesi yapılır.**
Kapsamdaki Kuruluşlar	Ağırlıklı bankacılık sektörü	**Bankalar ve finansman şirketleri birlikte kapsama alınmıştır.**
Kredi Büyüme Sınırları	Mevcut aylık büyüme limitleri	**Makrofinansal istikrar hedefleri doğrultusunda sınırlar revize edilmiştir.**

Operasyonel Kontrol Listesi

- Banka ve finansman şirketlerinin Hazine ve Raporlama birimleri, 1 yıldan uzun vadeli TL ve YP mevduat dışı yükümlülük kalemlerinin vade kırılımlarını TCMB Zorunlu Karşılık cetvellerinde doğru sınıflandırarak TL faiz/telafi tahakkuklarını muhasebeleştirmelidir.
- Ticari ve bireysel kredi portföy yöneticileri, güncellenen kredi büyüme sınırlarını dikkate alarak aylık kredi kullandırım limitlerini ve istisna kapsamındaki (ihracat, yatırım, esnaf vb.) kredi tahsislerini yeniden planlamalıdır.

- Uzun vadeli borçlanma araçları ihraç edecek veya yurt dışı kredi anlaşması yenileyecek finansal kurumlar, zorunlu karşılık telafi ödemesinin sağlayacağı maliyet avantajını fiyatlama modellerine yansıtmalıdır.
- Şirketler ve ticari işletmeler, bankaların kredi büyüme limitlerindeki güncellemelere paralel olarak kredi limit yenileme ve proje finansmanı başvurularını erken tarihlere almalıdır.

Yanlış Yorumlanabilecek Noktalar

TCMB tarafından kararlaştırılan TL faiz/telafi ödemesi, **vadesiz veya 1 yıldan kısa vadeli** mevduat ve mevduat dışı yükümlülükleri kapsamamaktadır. Bu teşvik yalnızca **1 yıldan uzun vadeli mevduat dışı yükümlülükler** (örneğin uzun vadeli tahvil ihraçları ve uzun vadeli yurt dışı finansmanlar) karşılığında tesis edilen zorunlu karşılıklar için geçerlidir. Ayrıca yabancı para cinsinden yükümlülüklerin zorunlu karşılıkları için dahi ödenecek telafi tutarı **Türk lirası cinsinden** hesaplanıp ödenecektir.

Sık Sorulan Sorular

Hangi zorunlu karşılıklara Türk lirası faiz ödemesi yapılacaktır?

Bankaların ve finansman şirketlerinin 1 yıldan uzun vadeli Türk lirası ve yabancı para cinsinden mevduat dışı yükümlülükleri için tesis ettikleri zorunlu karşılıklara Türk lirası cinsinden faiz/telafi ödemesi yapılacaktır.

Bu düzenlemeden sadece bankalar mı yararlanacak?

Hayır. TCMB duyurusuna göre hem bankalar hem de finansman şirketleri 1 yıldan uzun vadeli mevduat dışı yükümlülüklerine ilişkin zorunlu karşılık faiz/telafi ödemesinden yararlanacaktır.

Resmî Kaynaklar

- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) – Makroihtiyati Çerçeveye İlişkin Basın Duyurusu (Sayı: 2026-49)
- 1211 Sayılı Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Kanunu
- Zorunlu Karşılıklar Hakkında Tebliğ (Sayı: 2013/15)

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HIZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı
Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.
prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource
Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.
prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER
Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.
prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSIZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri
Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.
prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi
Teknopark ve teşvik analizleri.
analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler
SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.
prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi
Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.
prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirkülerleri
Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.
prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge https://prozon.net/sirkuler/tcmb-makroihtiyati-cerceve-duzenlemesi-uzun-vadeli-yukumluluk-zorunlu-karsiliklarina-tl-faiz-odemesi-ve-kredi-buyume-sinirlari-guncellemesi/ adresindeki sirkülerden 12.11.2026 11:00 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.
Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net